

בבית הדין הצבאי המחוזי
במחוז שיפוט ח"א
בפני:

אל"ם כרמל ווהבי - אב"ד
רס"ן איתן שורץ - שופט
רס"ן יהודה מרקס - שופט

(ע"י ב"כ, סרן טל עקירב)

בעניין: התובע הצבאי

נגד

(ע"י ב"כ, עו"ד מיכה גבאי)

מ/XXX רס"ל י' ט'

הכרעת - דין

על-פי הודאתו, מורשע הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן .

- זכות ערר כחוק.
- ניתנה היום, 15/3/2017, י"ז באדר התשע"ז, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופט

אב"ד

שופט

בבית הדין הצבאי המחוזי
במחוז שיפוטי ח"א
בפני:

סא"ל רונן שור - שופט

(ע"י ב"כ, סרן אילנית ביטאו)

בעניין: התובע הצבאי

נגד

(ע"י ב"כ, עו"ד מיכה גבאי)

מ/XXX רס"ל י' ט'

גזר - דין

רקע

1. הנאשם, רס"ל י' ט', הורשע לפי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירות של מעשה מגונה, הטרדה מינית והתנהגות שאינה הולמת. האירועים המתוארים בכתב האישום המתוקן התרחשו בתחומי הבסיס, ביחס לשלוש חיילות שונות, בשנה שעברה, בעת שהנאשם שימש כנגד ביחידה.

2. ביחס לר"ב"ט א' ג' מדובר בשתי עבירות: ראשית, מעשה מגונה. הנאשם קרא לה למשרדו בבסיס, ובמהלך שיחת חולין ביניהם משך הנאשם בסרבלה על-מנת להביט בחזה, תוך שהוא מפנה אמירה מינית ביחס לחזה. בתגובה התרחקה החיילת מן הנאשם ואמרה "מה אתה עושה". במועד נוסף, הגיע הנאשם למקום בו עבדה החיילת, ולאחר שזו הסתובבה אליו כשהיא יושבת על הכיסא, התיישב הנאשם על החיילת מבלי לבקש את הסכמתה. בתגובה, הזיזה החיילת ממנה מיד את הנאשם. שנית, הטרדה מינית. במספר הזדמנויות, הביע הנאשם התייחסויות חוזרות המתמקדות במיניותה של החיילת, כאשר זו מסרה לנאשם כי התנהגותו מפריעה לה מאחר שיש לה חבר. במועד אחר, שלח הנאשם לחיילת נשיקות באוויר וביצע תנועות מיניות עם הלשון, בנוכחות בן זוגה שלא הבחין במעשים.

3. ביחס לר"ב"ט ל' א' ביצע הנאשם שתי עבירות של הטרדה מינית. בעבירה הראשונה, קרא הנאשם לחיילת להגיע למשרדו ולאחר שנכנסה אמר לה שאינו אוהב שהיא לבושה בסרבל ומעדיף מדי א' שמדגישים את הגוף, הוא ביקש ממנה לקום מהכיסא ומשך בסרבלו כדי להצמידו לגופה. לאחר מכן, שכנע הנאשם את החיילת לאפשר לו לגעת בישבנה, בליווי אמירות מיניות. לבסוף, נעתרה החיילת ואפשרה לנאשם לגעת בישבנה

בכדי שתוכל לעזוב את המקום. מיד לאחר מכן, וללא התראה מוקדמת, נצמד הנאשם אל החיילת מאחור. בהמשך לכך, הניח הנאשם את ידה של החיילת על אזור איבר מינו, בליווי אמירה בעלת הקשר מיני, בעוד החיילת קפאה במקום. בשלב מסוים ביקשה ממנו החיילת להפסיק, ואזי ביקש הנאשם מהחיילת שתוריד את הסרבל כיוון שהוא רוצה לצפות בגופה. בתגובה, עזבה החיילת את המקום. בעבירה השנייה, פנה הנאשם לחיילת באמירות מיניות שונות ביחס לישבנה וביחס לאיבר מינו.

4. ביחס לרבי"ט ס' כ' ביצע הנאשם עבירה של התנהגות שאינה הולמת, בכך שהרים את מכשירה הסלולארי של החיילת, הסתכל בתמונותיה ואמר לה אמירות שאינן הולמות. החיילת בתגובה אמרה לנאשם, כי אינה מעוניינת ולא יצא לו כלום מזה. כעבור שבועיים, פנה הנאשם לחיילת באמירות בלתי הולמות, ושוב נענה בצורה דומה.

5. בשל מעשיו האמורים של הנאשם, ובשים לב להיותו חייל בשירות קבע, אף הורשע הנאשם בעבירה כללית של התנהגות שאינה הולמת. יצוין, כי החקירה נפתחה בעקבות תלונתן של שלוש החיילות האמורות.

6. הנאשם, בן 27 כיום, התגייס בשנת 2009 לצבא ושימש כמסגר תעופתי. הוא שירת כחמש שנים בשירות קבע עד שהשתחרר בחודש מאי 2017. בעברו מספר עבירות משמעת. בחוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות נקבע, כי במהלך הבדיקה ביטא הנאשם גישה הגנתית בכל הקשור למניעים המיניים לביצוע העבירות, שלל מניע מיני במעשים שביצע ולבסוף טען כי היה נתון בלחץ נפשי על רקע תכניתו להינשא לבת זוגו. הוא הגדיר עצמו כבעל עניין ועיסוק במין ברמה פחותה מן הממוצע, הגם שתיאור המעשים מעיד על היותו מוצף מינית ולכן הודה פורמאלית בקיומן של מחשבות מיניות כלפי קורבנות העבירות. ההתרשמות היא מאדם חסר מוטיבציה להכיר את בעיותיו ולטפל בהן. הגם שהודה פורמאלית בביצוע העבירות והביע חרטה על המעשים, הרי שנותר חסר תובנה למניעים לביצועם וחשיבתו מאופיינת בעיוותי חשיבה מסוג מזעור חומרת המעשים ואידיאליזציה של הקשר בינו לבין המתלוננות. בד בבד, ככל הנראה ביצע את העבירות שלא על רקע קיומה של סטייה מינית, אלא על בסיס אישיותי מצומצם ודל, דימוי עצמי וגברי נמוכים ותחושת דחק בשל קשיים. כמו כן, בני משפחתו של הנאשם תומכים בו והוא מנהל חיים נורמטיביים ככלל. שילובם של גורמי הסיכון מצביעים על כך שרמת המסוכנות המינית של הנאשם היא **נמוכה עד בינונית**. כיוון שהנאשם אינו מעוניין בטיפול, לא ניתנו המלצות בנושא טיפול ייעודי לעברייני מין.

7. לבית הדין אף הוגשה הצהרתה של רבי"ט ל' א', אחת מנפגעות העבירות, ובה תוארו השפעותיו מרחיקות הלכת של מעשי הנאשם על חייה. היא עמדה על תחושות הפחד והחרדה שליוו אותה בעקבות המעשים, יחסיה המסויגים מול הסביבה ותהפוכות נפשה בשל חששה מהישנות המעשים, באופן אשר מונע ממנה לנהל אורח חיים תקין.

טיעוני הצדדים

8. **התביעה הצבאית** עתרה להשית על הנאשם, במסגרת הסדר טיעון חלקי אליו הגיעו הצדדים, שישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודה צבאית. זאת בנוסף לרכיבי הענישה המוסכמים של מאסר מותנה, הורדה לדרגת טוראי ופיצויים בסך 7,500 ש"ח ששולמו לנפגעות העבירה. בראיית התביעה, מדובר ב"אירועים" שונים, נוכח העובדה כי המעשים בוצעו כלפי מספר נפגעות עבירה, באופן נפרד. התביעה עמדה על החומרה במעשי הנאשם, שאינם בגדר מעידה חד-פעמית, אלא סדרת מעשים נפרדים, בעלי אופנים מגוונים, כלפי מספר חיילות בתחומי היחידה. הנאשם הוא איש קבע ובעל דרגה פיקודית, אשר רקם יחסים אישיים עם המתלוננות, וניצל את אמונו לביצוע מעשים מיניים מבזים; כאשר עסקינן בתופעה נפוצה, למרבה הצער, בשנים האחרונות. בנוסף, ניצל את מעמדו ודרגתו בכדי לפגוע בצורה קשה בשלמות הגוף, בכבודן ובתחושת הביטחון של המתלוננות; באופן המוביל אף לפגיעה במרקם החיים התקין ביחידה. באופן פרטני, ניתן ללמוד על ההשלכות ארוכות הטווח והשליליות של מעשי הנאשם על אחת מנפגעות העבירה. בשים לב להערכת המסוכנות, לא קיימים שיקולי שיקום או נסיבות אישיות מיוחדות של הנאשם, המצדיקות הקלה בעונשו, מעבר לחיסכון בניהול הוכחות בתיק, לרבות הצורך בעדותן של נפגעות העבירה. התביעה הגישה פסיקה מבתי הדין הצבאיים, המלמדת על מדיניות הענישה הנוהגת.

9. **ההגנה** ביקשה להסתפק בעונש מאסר הצופה פני עתיד, בנוסף לפיצויים ששילם הנאשם, ולחילופין כי בית הדין לא ישית עונש העולה על חודשיים מאסר בפועל, שירוצו בדרך של עבודה צבאית. לשיטתה, יש להתייחס אל המעשים, בשים לב לתוכנם, כעל "אירוע" אחד ולגזור ענישה אחידה ביחס לכלל העבירות. ההגנה עמדה על נטילת האחריות של הנאשם, עזיבתו את השירות הצבאי כתוצאה מן המעשים והפגיעה שעשויה להיגרם למשפחתו הנורמטיבית. מהערכת המסוכנות ניתן ללמוד על העדר סטייה מינית ואמפתיה שביטא הנאשם לקורבנות העבירה, אותן פיצה כספית. הסנגור התרעם על ההצהרה שהוגשה מטעם אחת מנפגעות העבירות, אשר נעדרת מועד וכללית בתוכנה. הנאשם נעדר עבר פלילי, עובד ופתח בדף חדש ולכן ענישה של עבודה צבאית תפגע בו מן הפן הכלכלי. כן הוגשה פסיקה מבתי המשפט האזרחיים.

10. **הנאשם** בדברו האחרון מסר כי הוא מבין כי המעשים שביצע אינם תקינים ומביע חרטה. בשלב מסוים אף התרגש הנאשם ודמע.

מתחם העונש ההולם

11. במסגרת הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, נקבע בסעיף 40ב לחוק **העונשין**, התשל"ז-1977, כי העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

א. ריבוי עבירות

12. סעיף 40ג לחוק העונשין קובע את הדרך בה על בית הדין ללכת מקום בו הורשע הנאשם במספר עבירות. כעולה מהוראת הדין, יש לבחון תחילה אילו עבירות מהוות "אירוע אחד" ואזי ייקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו תוך גזירת עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע. אם ישנן עבירות המהוות כמה "אירועים", על בית הדין לקבוע מתחם עונש הולם לכל "אירוע" בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים.

13. בפסיקה אומץ "מבחן הקשר ההדוק" לצורך הכרעה בשאלה אימתי מספר מעשים או עבירות ייחשבו ל"אירוע אחד" לצורך קביעת העונש ההולם. כך, הוטעם, כי עבירות שבוצעו בסמיכות זמנים או שהן חלק מתכנית עבריינית אחת גם אם בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה ואף כאשר ניתן היה להפריד ביניהן ולחדול לאחר ביצוע כל אחת מהן-ייחשבו כ"אירוע אחד", אשר ביחס אליו ייקבע מתחם עונש הולם אחד (הגם שהעובדה שהאירוע כולל כמה מעשים יכולה לשוות לו מידה נוספת של חומרה בעת קביעת מתחם העונש ההולם). גם פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן וכללו מעשים שונים ובמקומות שונים ייכללו ב"אירוע אחד", כל עוד הן מהוות מסכת עבריינית אחת. כלומר, נבחנת עוצמת הקשר בין העבירות (ראו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' **מדינת ישראל** (2014), פסקי-דינים של השופטים ברק-ארז ופוגלמן; רע"פ 4760/14 **קיסלמן נ' מדינת ישראל** (2015), בפסקה 20). עם זאת, מעבר למבחן טכני של קרבת זמן ומקום, קיים מבחן מהותי בהתאם לזהות האינטרסים המוגנים ומספר הקורבנות (ע"פ 5668/13 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (2016)).

14. בענייננו שלנו, מצאנו כי קיים קשר מסוים בין מכלול העבירות בכתב האישום המתוקן, בין אם הן בוצעו באופן מובהק על רקע מיני, בין אם עסקינן בהתייחסויות חוזרות ונשנות אל החיילות באופן או בהקשר מיני. קיימת אף קרבה יחסית של זמן ומקום בין העבירות השונות. עם זאת, העבירות בוצעו בצורה נפרדת ביחס לכל נפגעת עבירה, ללא זיקה פנימית לחיילות האחרות, כאשר קיים קשר מובהק בין המעשה לבין המלל באשר לכל אחת מנפגעות העבירה. לפיכך, מצאנו להתייחס אל העבירות שביצע הנאשם ביחס לכל קורבן עבירה באופן נפרד: פרטי האישום הראשון והרביעי ייחשבו כ"אירוע" אחד, פרטי האישום השני והשלישי ייחשבו כ"אירוע" שני ופרט האישום

החמישי ייחשב כ"אירוע" שלישי (בעוד פרט האישום השישי נבלע, למעשה, בכל אחד מן ה"אירועים" האמורים).

ב. קביעת מתחם העונש ההולם

(1) האירוע הראשון-רב"ט א' ג'

15. בתי המשפט עמדו לא אחת על חומרתן היתרה של עבירות מין בכלל, ואלו המבוצעות בנסיבות צבאיות בפרט ועל הצורך להחמיר בענישה בגינן. כפי שהדגיש בית הדין הצבאי לערעורים: "עבירות מין המתבצעות בתוככי היחידה הצבאית, פוגעות, ראשית כל, בכבודו, בנפשו ובשלמות גופו של הקורבן. מעבר לכך, יש במעשה פגיעה בסביבת השירות של המשרתים בצבא מכוח חוק, ובצורך להבטיח כי סביבה זו תהא בטוחה, מוגנת וחופשייה מכל חשש לפגיעות על רקע מיני או אחר" (ע/11/15 רב"ט עטייה נ' התובע הצבאי הראשי (2015), בפסקה 13; ראו לאחרונה: ע/30,31/17 התובע הצבאי הראשי נ' טור' משריקי (2017); ע/23/17 התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט גולומבק (2017)).

16. העברה של מעשה מגונה "נועדה להגן על ערכים חברתיים מרכזיים-ההגנה על ריבונותו של הפרט על גופו וההגנה על כבוד הזולת" (ע/71/16 טור' ורדה נ' התובע הצבאי הראשי (2016), בפסקה 12).

17. לעומת זאת, המטרות העיקריות העומדות ביסוד האיסור על הטרדה מינית הן הגנה על הכבוד ועל השוויון בין המינים. הוטעם בפסיקה, כי

"התייחסות למיניותו של אדם עניינה היותו של אדם יצור מיני (אורית קמיר 'החוק הישראלי למניעת הטרדה מינית- איפה אנחנו במלאת לו עשור?' **משפט ועסקים** ט 9, 65 (2008)). היא עוסקת ב'התנהגותו המינית, אורח חייו והרגליו המיניים, הפנטזיות המיניות שלו וכל הקשור באיברי מינו' (קמיר זה **מטריד אותי**, בעמ' 61). המונח 'התייחסות מבזה או משפילה' קובע את רמת החומרה של ההתייחסות האסורה. 'הביטויים "ביזוי" ו"השפלה" הם חמורים, וכוונתם להתבטאויות או להתנהגויות קשות במיוחד. התייחסות מבזה או משפילה של אדם לזולתו היא פוגענית במידה חריפה' (קמיר זה **מטריד אותי**, בעמ' 60)" (ע/13,16/16 בח"ג **דוידוב נ' התובע הצבאי הראשי** (2016), בפסקאות 38-39).

18. בית הדין הצבאי לערעורים הדגיש כי הטרדה מינית "חותרת תחת סמכותו הפיקודית של המפקד ופוגעת בסמכותו המוסרית. היא פוגעת בכבוד האדם אך גם בצבא, כארגון המתנהל באורח תקין והגון. חובתה של המערכת הצבאית בכלל ושל

המערכת השיפוטית בפרט להגן על החיילות המשרתות בצבא מפני פגיעות שכאלה; הדרך לעשות כן היא על ידי נקיטת ענישה כואבת ומרתיעה" (ע/101,102/09) **התובע הצבאי הראשי נ' סגן דניאל** (2009), בעמ' 7).

19. בדומה נקבע כי

"עבירות של הטרדה מינית פוגעות בכבוד האדם ומהוות חדירה משפילה לתחומו של הפרט וכי יש להגן על חיילות הנשלחות למימוש חובת השירות על פי חוק, ולאפשר להן סביבת שירות נטולת חששות ופחדים מפני המשרתים במחיצתם. על החיילות לדעת כי מחנות הצבא הינם מקומות בטוחים לשירות, וכי פגיעה כאמור בחיילות תגרור ענישה חמורה וכואבת. ערכאות השיפוט חייבות לשדר מסר חד משמעי ומרתיע כלפי עבריינים המסתבכים במעשים מעיין אלה" (ע/101,102/13) **טור' עובדיה נ' התובע הצבאי הראשי** (2013), בפסקה 7).

20. ואכן, נופך נוסף של חומרה, מצוי בנסיבות הצבאיות של המעשים ובפגיעה הקשה בערך הרעות וביחסי האמון שראוי כי ישררו בין המשרתים באותה יחידה, קל וחומר בין מפקד בשירות קבע לבין חיילים בשירות חובה. בפסיקתו רבת השנים, שב והדגיש בית הדין הצבאי לערעורים את "מחויבותו של צה"ל להגן על שלומם וכבודם של חיילים וחיילות, אשר משרתים בצה"ל מכוח חובת השירות הכללית ומכאן, את נחיצותו של מסר חד וברור, באמצעות ענישה מחמירה, במקרים של פגיעה בהם" (ע/62/16) **התובע הצבאי הראשי נ' סמל ברוס** (2016), בפסקה 24; רע"פ 391/17 **פלוני נ' התובע הצבאי הראשי** (2017).

21. עוד הודגש בפסיקה, כי

"ככלל, מקום בו עסקינן בסוגיית עונשו של מי שפגע בכבודו ובפרטיותו של הזולת, קל וחומר מי שפגע בחיילות בתוככי יחידתן-יש ליתן משקל בכורה לצורכי ההלימה וההרתעה אף בבחינת העונש הראוי. על העונש לבטא מסר חריף שלפיו אין לאפשר מעשים כדוגמת אלו שביצע המשיב בתוככי יחידה צבאית ויש לגנותם מתוך מחויבות להגנה על כבודם ופרטיותם של המשרתים בצה"ל" (ע/6/17) **התובע הצבאי הראשי נ' סמל סולימני** (2017), בפסקה 23; ראו גם: ע/67/15 **רס"ם כהן נ' התובע הצבאי הראשי** (2016), בפסקה 22).

22. מן הכלל אל הפרט. הנאשם, במעשיו הרעים, פגע בצורה קשה וחמורה בכבודה של המתלוננת כאדם, השפילה קשות והטרדה באורח חוזר ונשנה. הוא ניצל את מעמדו כמפקד ביחידה, יזם את המעשים וכפה על נפגעת העבירה את מעשיו ואמירותיו

הבוטות. אין המדובר במעידה חד-פעמית, אלא ברצף משפיל של מעשים על רקע מיני. אף שהמתלוננת הבהירה לו פעם אחר פעם את חוסר הסכמתה להתנהגותו המשפילה והמבזה-הן ביחס למעשה המגונה והן ביחס להטרדות המיניות-הוא שב ושנה על מעשיו הפסולים. משנה חומרה טמון בפערי הדרגה והמעמד בין הנאשם למתלוננת. בנוסף, תוכנם של המעשים ותדירותם, כמו גם אישורו לבסוף של הנאשם בפני מערכת המסוכנות-מלמדים על מניע מיני בהתנהגותו הכוללת של הנאשם. בד בבד, בסקאלת המעשים בעבירה של מעשה מגונה, אין המדובר במעשה במדרג החומרה הגבוה, בשים לב למהות המעשים ומשכסם. בנוסף, לבית הדין לא הוצגו נזקים פרטניים או ארוכי-טווח (למרבה המזל) שנגרמו למתלוננת.

23. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת נציין, כבר בתחילה, כי "מעשים מגונים ראויים, ברגיל, לענישה מחמירה שביטויה במאסר לריצוי בפועל... משכו של המאסר ולעיתים אף אופן ריצויו, נגזרים מאיזון ההיבטים המחמירים והנסיבות המקלות" (עניין **כהן** לעיל, בפסקה 22). הגישה המחמירה בענישה נוגעת אף לעבירות של הטרדה מינית, כפי שתואר לעיל. כמובן, שלא ניתן להשוות באופן מדויק כל מקרה ומקרה, והדברים נבחנים על-פי מידת חומרתו של המעשה, מהות המעשים ותדירותם, ניצול יחסי מרות בין מבצע העבירה לקורבנה, עוצמת הפגיעה בקורבן העבירה, הודאה בביצוע העבירה ונטילת אחריות על המעשים, הערכת המסוכנות, שאלת השיקום ונסיבותיו האישיות של הנאשם.

24. בהקשר האמור, בחנו מספר פסקי-דין, שעשויים לסייע בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, ובהם: עניין **עטייה** לעיל; עניין **משריקי** לעיל; עניין **גולומבק** לעיל; עניין **ורדה** לעיל; עניין **עובדיה** לעיל; עניין **דניאל** לעיל; ע/76,77/15; **רס"ב סראיעה נ' התובע הצבאי הראשי** (2016); ע/46/15; **סמל קויליאקוב נ' התובע הצבאי הראשי** (2015); ע/70,71/09; **רס"ב פטרושקה נ' התובע הצבאי הראשי** (2010); ע/82/06; **התובע הצבאי הראשי נ' רס"ר לוי** (2006).

25. בנסיבות אלה, מצאנו כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם, בכל הנוגע לאירוע הראשון, נע בין 2-4 חודשי מאסר בפועל וזאת בצד מאסר מותנה, הורדה בדרגה, ופיצויים לטובת נפגעת העבירה.

(2) האירוע השני-רב"ט ל' א'

26. על הערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירה של הטרדה מינית עמדנו לעיל ולא נשוב על הדברים. עם זאת, בית המשפט העליון שב והטעים, כי "בקביעת מתחם העונש ההולם ובגזירת הדין בגדרו אין די כמובן בהתייחסות לסעיף העבירה בה הורשע

הנאשם, אלא העיקר הוא בעובדות ובנסיבות האירועים הספציפיים בגין הורשע הנאשם... (ע"פ 5980/15 מדינת ישראל נ' פרי זדה (2016), בפסקה 8; ע"פ 1997/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2013), בפסקה 12). משכך, הגם שהנאשם הורשע בעבירות של הטרדה מינית, העיקר טמון בנסיבות הספציפיות של ההתרחשויות המתוארות בכתב האישום המתוקן.

27. אף במעשים המנויים בפרטי האישום הנוגעים לרבי"ט ל' א' טמונה חומרה של ממש. בהזדמנות הראשונה-פרט האישום השני-הנאשם ליווה את אמירותיו הגסות והבוטות במעשים של ממש. הוא משך בסרבלה של המתלוננת כדי להצמידו לגופה, שכנע אותה לאפשר לו לגעת בישבנה (שכל רצונה היה, למעשה, לעזוב את המקום) וללא התראה מוקדמת נצמד אליה מאחור ובהמשך הניח את ידה על איבר מינו. גם לאחר שנפגעת העבירה ביקשה כי יחדל ממעשיו, המשיך הנאשם וביקש כי תוריד את הסרבל מתוך חפצו לצפות בגופה. גם בהזדמנויות נוספות-פרט האישום השלישי-המשיך הנאשם באמירות מיניות מפורשות הנוגעות לאיברים מוצנעים והצביע על איבר מינו.

28. מסכת האירועים שתוארה לעיל מצביעה על מעשים ברף החומרה הגבוהה של עבירת ההטרדה המינית. הישנותם של המעשים, ביצועם בסביבה צבאית ופערי המעמד והדרגה בין הנאשם לנפגעת העבירה-מלמדים אף הם על הפסול הממשי הטמון בהתנהגותו של הנאשם. בחירתו המודעת של הנאשם להמשיך בהתנהגותו הפסולה כלפי המתלוננת מהווה זלזול של ממש באוטונומיה של החיילת, בכבוד ובשלוות נפשה. לא ניתן אף להתעלם מקווי הדמיון בין המעשים הנוגעים למתלוננת הנוכחית לבין המעשים שביצע הנאשם ביחס למתלוננת באירוע הראשון.

29. כידוע, בבחינת מתחם העונש ההולם יש ליתן את הדעת על הנזק שנגרם לנפגע העבירה (ראו: סעיף 40 לחוק העונשין, התשל"ז-1977). מדיניות הענישה המחמירה בעבירות מין צריכה לבטא, מטבע הדברים, את הנזקים המשמעותיים הנגרמים לנפגעי עבירות אלה (ראו: ע"פ 1384/15 אזברגה נ' מדינת ישראל (2015); ע/44/16 רב"ט טאפס נ' התובע הצבאי הראשי (2016)).

30. לבית הדין הוגשה, כאמור, הצהרתה של רבי"ט ל' א'. הסנגור הלין על העובדה כי ההצהרה הוגשה לו עובר לדיון ממש, וטען כי המדובר בהצהרה כללית אשר אינה מתוארכת. חרף האמור, הסכים הסנגור לקבלתה של ההצהרה.

31. בית הדין הצבאי לערעורים עמד, לא מכבר, על מעמדם המיוחד של נפגעי העבירה והחשיבות בהשמעת קולם בהליך הפלילי (ע/41,42/17 סמל טבע נ' התובע הצבאי הראשי (2017), בפסקאות 15-24; ראו גם: ע/51/16 סמל אלמליח נ' התובע הצבאי הראשי (2016)). אף בענייננו, היה מקום כי התביעה הצבאית תקדים ותעביר את מלוא המידע שברשותה, לרבות ביחס לנזקים שנגרמו לנפגעת העבירה, לידיעת ההגנה, וזאת

על-מנת שהגנתו של הנאשם לא תיפגע והוא יכול לכלכל את צעדיו באופן מיטבי. עם זאת, נוכח עמדת ההגנה ביחס לעצם הגשת ההצהרה ומשלא הובאו ראיות לסתור את תוכנה-מצאנו להעניק משקל של ממש לדברים המצוינים בהצהרה. היינו, ניתן להתרשם כי מעשיו של הנאשם ואמירותיו כלפי נפגעת העבירה הביאו לנזקים ארוכי-טווח למתלוננת, בהיבטים ומישורים שונים של חייה.

32. אף כאן נתנו דעתנו למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של הטרדה מינית, אשר פורטה לעיל. בנסיבות אלה, מצאנו כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם, בכל הנוגע לאירוע השני, נע בין 2-4 חודשי מאסר בפועל וזאת בצד מאסר מותנה, הורדה בדרגה, ופיצויים לטובת נפגעת העבירה.

(3) האירוע השלישי-רב"ט ס' כ'

33. העבירה הנוגעת למתלוננת הנוכחית עניינה התנהגות שאינה הולמת. בית הדין הצבאי לערעורים עמד על כך כי לתכלית הדרישה לשמירת רמת התנהגות ראויה על-ידי המפקדים בצבא שני פנים המשלימים האחד את רעהו: "פנימי-היינו, שיפור החוסן הערכי והנורמות הנדרשות ממפקדי צה"ל מתוקף שליחותם כמפקדים, וחיצוני-על מנת לטפח ולשמר את אמון הציבור בצה"ל ובמפקדיו" (ע/123/02 אל"ם ישי נ' התובע הצבאי הראשי (2004), בפסקה 27).

34. אין ספק, כי אמירותיו השונות של הנאשם, המערבות היבטים מיניים מובהקים הנוגעים למתלוננת, מהוות פגיעה של ממש בערכים העומדים ביסוד העבירה של התנהגות שאינה הולמת. הנאשם שימש כנגד בצה"ל ומפקד ביחידה. בשתי הזדמנויות נפרדות הפנה הנאשם ביטויים בוטים ומיניים כלפי חיילת בשירות חובה, כאשר בשתי הפעמים הבהירה לו נפגעת העבירה כי אינה מעוניינת בנאשם ובהתנהגותו. היינו, הנאשם שב ושנה על מעשיו הפסולים גם לאחר שעמדתה של המתלוננת הובהרה לו ברחל בתך הקטנה. מנגד, אף כאן, לבית הדין לא הוצגו נזקים פרטניים או ארוכי-טווח שנגרמו למתלוננת.

35. בראי האמור, ובשים לב למדיניות הענישה הנהוגה, מצאנו כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם, בכל הנוגע לאירוע השלישי, נע בין 1-3 חודשי מאסר בפועל וזאת בצד מאסר מותנה, הורדה בדרגה, ופיצויים לטובת נפגעת העבירה.

גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם

36. כבר עתה נציין, כי לא מצאנו שיש מקום לחרוג ממתחמי העונש ההולמים, משיקולי הגנה על שלום הציבור או משיקולי שיקום. עוד סברנו, כי מכלול הנסיבות שאינן

קשורות בביצוע העבירה רלוונטי לכל אחד ממתחמי העונש ההולמים, וכי יש מקום להטיל על הנאשם **עונש כולל לכל האירועים**.

37. הנאשם הינו צעיר בימים. שירותו הצבאי, למעט המעשים נשוא כתב האישום, היה תקין באופן יחסי. ברי כי הטלת עונש של מאסר בפועל, בין בדרך של כליאה ממשית ובין בדרך של עבודה צבאית, עשויה לפגוע בו, בשים לב לעבודתו. הנאשם הודה וחסך בזמן שיפוטי משמעותי, לרבות הצורך בשמיעת עדותן של המתלוננות, על כל המשמעות הטמונה בכך. לקחנו אף בחשבון את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ואת שחרורו של הנאשם מן השירות הצבאי. בד בבד, לא הוצגו בפנינו נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה או נסיבות אישיות מיוחדות כיום.

38. אמנם נתנו משקל לחרטתו של הנאשם בדברו האחרון. ברם, לא יכולנו להתעלם מהערכת המסוכנות של הנאשם. כאמור, ההתרשמות היא מאדם חסר מוטיבציה להכיר את בעיותיו ולטפל בהן. הגם שהודה פורמאלית בביצוע העבירות והביע חרטה על המעשים, הרי שנתר חסר תובנה למניעים לביצועם וחשיבתו מאופיינת בעיוותי חשיבה מסוג מזעור חומרת המעשים. בד בבד, ככל הנראה ביצע את העבירות שלא על רקע קיומה של סטייה מינית, בני משפחתו של הנאשם תומכים בו והוא מנהל חיים נורמטיביים. אם כן, מחד גיסא, רמת המסוכנות המינית של הנאשם היא נמוכה עד בינונית. מאידך גיסא, העובדה שהנאשם אינו מעוניין בטיפול ייעודי, בשים לב למעשיו החוזרים והנשנים על רקע מיני ובהעדר הכרה אמתית של הפסול במעשיו, מלמדים כי לא קיימים שיקולי שיקום בעת הנוכחית וכי יש ליתן לאינטרס הציבורי משקל משמעותי.

39. בכל הנוגע ליישומם של הנסיבות שפורטו לעיל, לרבות העובדה כי הוצג בפנינו הסדר טיעון חלקי, **נחלקו דעותינו ביחס לענישה הממשית הראויה לנאשם**. כבר עתה נציין, כי כל השופטים מצאו לנכון לכבד את ההסכמות בין הצדדים ביחס לרכיבי הענישה שעניינם מאסר מותנה, הורדה בדרגה והפיצויים ששולמו לנפגעות העבירה.

40. **שופטי הרוב סברו**, כי במצב הדברים הרגיל, ובשים לב להישנותם של המעשים, פריסתם על פני תקופה וכלפי מספר חיילות, ונוכח העדר שיקולי שיקום של ממש בנסיבות דנן, קיים אינטרס ציבורי ממשי במיצוי הדין עם הנאשם. כאמור, הלכת בית הדין הצבאי לערעורים אף קובעת, כי ראוי להשית על נאשמים בעבירות כגון דא עונש מאסר ממשי ומרתיע, קרי בדרך של כליאה ממשית. עם זאת, בענייננו, הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו התביעה תגביל את טיעונה לעונש, כך שתעתור לריצוי עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודה צבאית. אנו סבורים, כי הנסיבות המקלות שפורטו לעיל באו לידי ביטוי בהסדר הטיעון ובהגבלת טיעונה של המאשימה לענישה בדרך של עבודה צבאית. בשים לב לנסיבות החומרה שפורטו לעיל אין מקום להעניק משקל נוסף לנסיבות

המקלות (ראו: ע"פ 3284/12 בראנץ נ' מדינת ישראל (2013), בפסקה 10). בהקשר האמור, אף לקחנו בחשבון את ההלכה הידועה בדבר כיבודם של הסדרי טיעון (ראו: ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002); עניין גולומבק לעיל, בפסקה 15) ואת האיזון הנדרש בין רכיבי הענישה השונים. כמו כן, העניקו שופטי הרוב משקל לעמדתן של נפגעות העבירה, המסכימות להסדר הטיעון בין הצדדים. בנוסף, בשים לב לחוות-דעתה של רמ"ד שיקום, לפיה הנאשם ירצה את עונשו בתנאים של יחידה פתוחה, יכול הנאשם לעבוד לאחר שהותו במסגרת הצבאית, ובכך הפגיעה בפרנסתו תמותן. לפיכך, מצאו שופטי הרוב כי יש להשית על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, שירוצו בדרך של עבודה צבאית.

41. לעומתם, שופט המיעוט סבור כי הסדר הטיעון בין הצדדים, במסגרתו הגבילה עצמה התביעה בעתירתה לעונש, כך שהנאשם ירצה עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודה צבאית-היא בלתי סבירה וחורגת לקולא בצורה ממשית מן העונש הראוי לנאשם. לשיטתו של שופט זה, יש להעניק משקל משמעותי לפגיעה החמורה של הנאשם בערכים החברתיים העומדים ביסוד העבירות בהן הורשע. יפים הדברים מקום בו העבירות כולן נעשו על רקע צבאי, במסגרת צבאית וכלפי חיילות בשירות חובה על-ידי מפקד בשירות קבע. קביעותיהן החוזרות ונשנות של הערכאות הצבאיות באשר לצורך בביעור הנגע של המעשים המגונים וההטרדות המינייות בצבא ועל החשיבות במתן הגנה לשלומן ולכבודן של החיילות והחיילים המשרתים במסגרת הצבאית-צריכות לקבל ביטוי מעשי בדרך של ענישה מרתיעה וכואבת, תוך הטיה לקרן זווית של הנסיבות האישיות של הנאשם. נוכח האמור, סבור שופט המיעוט כי לא ניתן להשלים עם ענישה של מאסר בפועל, שירוצה רק בדרך של עבודה צבאית. נוכח מכלול השיקולים, ובשים לב לפסיקה העוסקת בהסדרי טיעון, סבור שופט המיעוט כי יש מקום לסטות מהסדר הטיעון ולהשית על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, כך שארבעה חודשים מתוכם ירוצו בדרך של כליאה ממשית ואילו חודשיים ירוצו בדרך של עבודה צבאית.

42. על-כן, בדעת רוב, החלטנו להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שישה (6) חודשי מאסר בפועל, שירוצו בדרך של עבודה צבאית, במז"י, בתנאים הרשומים בחוות הדעת של רמ"ד שיקום במקמ"ר. הנאשם יתייצב ביום 27/8/2017 עד השעה 09:00 אצל רמ"ד שיקום לתחילת ריצוי העונש.

ב. ארבעה (4) חודשי מאסר על-תנאי למשך שלוש שנים (3), שלא יעבור עבירת מין, לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, או עבירה של הטרדה מינית.

ג. חודשיים (2) מאסר על-תנאי למשך שנתיים (2), שלא יעבור עבירה של התנהגות שאינה הולמת, בהקשר של העבירות בהן הורשע.

ד. הורדה לדרגת טוראי.

ה. פיצוי בסך שבעת אלפים וחמש מאות (7,500) ש"ח לנפגעות העבירה, כאשר נמסר כי הפיצוי כבר שולם.

- זכות ערעור כחוק
- ניתן והודע היום, כ"ה באב התשע"ז, 17/8/2017, בפומבי ובמעמד הנאשם והצדדים

שופט

אב"ד

שופט

ס: אבקש מאדוני שתחילת ריצוי העבודות הצבאיות תתחיל בתאריך 17/09/2017. הנאשם עובד במקום עבודה ודרוש חודש של הודעה מראש. אינני סבור כי תגרם פגיעה באינטרס הציבורי.

ת: לרוב אנו לא נוטים להסכים לדחייה ממושכת כל כך, נבקש כי זו תהיה דחייה יותר מתונה.

החלטה

לאור בקשת ההגנה, ובשים לב לעמדת התביעה, אני מורה על עיכוב ביצוע של עונש המאסר בפועל, כך שהנאשם יתייצב ביום 17/9/2017 עד השעה 09:00 אצל רמ"ד שיקום לתחילת ריצוי העונש.

- ניתנה היום, 17/8/2017, כ"ה באב התשע"ז, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופט

העתק	נכון	מהמקור
רס"ן	אביבית	הראל
ק'	בית	הדין

נערך על ידי: רב"ט טלי זורע
בתאריך: 03/10/2017
חתימת המגיה: נ' ש'